

Predslovy	8
Úvod	10
Chronológia dynastií	12

1 Od legiend k dejinám

do roku 2000 pred n. l.

2 Prvé dynastie

asi 2070 pred n. l. – 221 pred n. l.

3 Čína zjednotená a rozdelená

221 pred n. l. – 581

Úvod	16
Krajina a ľud	18
Dve veľké rieky	20
Čínsky pravek	24
Neolitická keramika	26
Čínski hrdinovia	28
Jü a dynastia Sia	30

Úvod	34
Bronzová doba	36
Staroveké bronzy	38
Dynastia Šang	40
Šangské mesto Jin	42
Veštecké kosti	44
Vzostup dynastie Čou	46
Západný Čou	50
Bronzové inskripcie	52
Klasické knihy Číny	54
Obdobie jarí a jesení	56
Železná doba	60
Konfucianizmus	62
Sto filozofických škôl	64
Taoistická filozofia	66
Bojujúce štáty	68
Umenie vojny	72

Úvod	76
Dynastia Čchin	78
Hrobka Prvého cisára	82
Čínsky múr	84
Dynastia Západný Chan	86
Hrobka kňažnej Taj	90
Čínsky zvieratník	92
Ochranné tvory	94
Staroveké meny	96
Zdravie a lekárstvo	98
Konfuciánska vláda	100
Hodvábná cesta	102
S'-ma Čchien a zapisovanie dejín	106
Od bambusu k papieru	108
Dynastia Sin	110
Kulty a presvedčenia	112
Vzostup taoizmu	114
Eunuchovia	116
Tri ríše	118
Umenie kaligrafie	120
Ochranné rezby	122
Vzostup buddhizmu	124
Severné dynastie	126
Presun na juh	128

4 Dynastie Suej a Tchang

581 – 960

5 Čínske a cudzie dynastie

960 – 1368

6 Stabilita a bohatstvo

1368 – 1644

Úvod	132
Dynastia Suej	134
Veľký kanál	136
Vzostup dynastie Tchang	138
Tchangské ručné zrkadlá	140
Rast Čchang-anu	142
Cisárovna Wu	144
Šírenie buddhizmu	146
Úpadok dynastie Tchang	150
Poézia	154
Postavy z hrobiek	156
Posmrtní zabávači	158
Čaj	160
Päť dynastií a desať kráľovstiev	162

Úvod	166
Dynastia Severný Sung	168
Výroba hodvábu	172
Konfuciánske úradníctvo	174
Su Š'	176
Neokonfucianizmus	178
Liao a Ťin	180
Liaoská pohrebná maska	182
Dynastia Južný Sung	184
Dynastia Jüan	186
Posvätné sochy	190
Chubilaj	192
Čínske umenie vojny	194
Nástroje vojny	196
Cesty Marca Pola	198
Neskorá mongolská dynastia	200

Úvod	204
Vzostup dynastie Ming	206
Druhé založenie	208
Mingské remeslá	210
Modro-biely porcelán	212
Mingské hlavné mesto	214
Klasické čínske záhrady	220
Prieskumné plavby	222
Obrana sebestačnosti	224
Štyri klasické romány	226
Koniec dynastie Ming	228
Matteo Ricci	230
Pokrok v medicíne	232
Zlaté poklady	234
Dynastia Čching	236
Pád dynastie Ming	238

KONZULTANTI

Profesor Edward Shaughnessy

Profesor Edward Louis Shaughnessy (nar. 1952) pôsobí ako významný profesor ranej Číny na Ústave východoázijských jazykov a civilizácií Chicagskej univerzity. Na svojom poste vystriedal Herrleeho Glessnera Creela a Lorrain J. Creelovú. Univerzita Notre Dame du Lac mu udelila titul BA (teológia, 1974), na Stanfordovej univerzite zasa získal tituly MA a PhD. (ázijské jazyky, 1980 a 1983). Väčšinu kariéry venoval kultúrnym a literárnym dejinám čínskej dynastie Čou (asi 1046 pred n. l. – 256 pred n. l.), obdobiu, ktoré všetkým neskorším čínskym intelektuálom slúžilo ako zlatý vek čínskej civilizácie. Ako autor alebo zostavovateľ vyše 20 kníh a viac ako 100 vedeckých článkov sa zameriaval na archeologicky získané textové materiály z tohto obdobia, najmä na inskripcie na obradných bronzových nádobách zo začiatku 1. tisícročia pred n. l. a na bambusové či hodvábné rukopisy z posledných storočí uvedeného tisícročia. Fascínuje ho však aj klasická literárna tradícia tohto obdobia.

Profesorka Čao Tung-mej

Profesorka Čao Tung-mej, prieskumníčka a propagátorka dejepisných vedomostí, udelila titul PhD. v oblasti histórie Pekínskej univerzity. Neskôr študovala na St. Antony's College v Oxforde

a dnes pôsobí ako profesorka na Ústave histórie Pekínskej univerzity. Ako hostujúca profesorka vyučovala na Julius-Maximilians-Universität Würzburg (Würzburjskej univerzite) v Nemecku a na École des hautes études en sciences sociales (Vysoké škole spoločenských vied) v Paríži. K jej publikáciám patria *Between Civil Officials and Military Officers: A Study of the Military Officials in Northern Song China (Medzi občianskymi úradníkmi a vojenskými dôstojníkmi – výskum vojenských funkcionárov v Číne za dynastie Severný Sung)*, *A History of Martial Examination and Military Academies in Pre-modern China (Dejiny vojnového prieskumu a vojenských akadémií v premodernej Číne)*, *Sima Guang and His Contemporaries, 1019 – 1045 (S'-ma Kuang a jeho súčasníci, 1019 – 1045)* a *A Biography of Early Song Politician Kou Zhun (962 – 1025) [Životopis raného sungskeho politika Kchou Čuna (962 – 1025)]*. Popri nich preložila diela *China Turning Inward: Intellectual-Political Changes in the Early Twelfth Century (Čína sa obracia dovnútra – intelektuálno-politické zmeny začiatkom 12. storočia)* a *Branches of Heaven: A History of Imperial Clans of Sung China (Vetvy neba – dejiny cisárskych klanov v Číne za dynastie Sung)*. Ako hostka vystupuje v relácii Lecture Room (Poslucháreň) Ústrednej čínskej televízie (China Central Television, CCTV) a v rádiu Himalaya FM má vlastný audiokurz *Dongmei Teaches Chinese History (Tung-mej vyučuje dejiny Číny)*.

7 Posledná dynastia

1644 – 1912

Úvod	242	Obchod s ópium	272	Pchu-i – posledný cisár	302
Vzostup dynastie Čching	244	Prvá ópiová vojna	274	Dejiny Číny a sveta	304
Bitky Čeng Čcheng-kunga	246	Slávnostná nádhera	276	Register	306
Cisár Kchang-si	248	Tchajpchingské povstanie	278	Poďakovanie	318
Dobyté územia	252	Druhá ópiová vojna	280		
Cisár Jung-čeng	254	Zmluvný systém	282		
Život za dynastie Čching	256	Sebaposilnenie	284		
Cisár Čchien-lung	258	Cisárovná vdova Cch'-si	286		
Kadidelnica vyrobená metódou cloisonné	260	Ženy v spoločnosti	288		
Románový skvost	262	Fénixová pokrývka hlavy	290		
Rastúca ekonomika	264	Symboly postavenia	292		
Keramické umenie	266	Čínsko-japonská vojna	294		
Pekinská opera	268	Sto dní reforiem	296		
Macartneyho misia	270	Boxerské povstanie	298		
		Založenie modernej Číny	300		

AUTORI

Tony Allan

študoval históriu na Oxfordskej univerzite a novinárstvo na Indianskej univerzite. Kariéru si budoval ako redaktor vydavateľstva Time-Life Books. Pod vlastným menom vydal vyše 20 kníh vrátane *The Long March and the Rise of Modern China* (*Dlhý pochod a vzostup modernej Číny*, Heinemann Library) a *Ancient China* (*Cultural Atlas for Young People*) [*Staroveká Čína (Kultúrny atlas pre mladých ľudí)*, Chelsea House, USA].

Kay Celtelová

je spisovateľka, výskumníčka a redaktorka. Bohato písala o histórii, životopisectve a kultúre vrátane početných článkov o východoázijských dejinách. Na Oxfordskej univerzite jej udelili doktorát v oblasti histórie, potom sa niekoľko rokov venovala vydávaniu príručiek.

Jacob Franz Field

je historik a spisovateľ, ktorý nižší vysokoškolský titul získal na Oxfordskej univerzite a doktorát na Newcastlekej univerzite. Vyučoval svetové dejiny na Waikatskej univerzite a napísal niekoľko kníh na rozličné témy vrátane vojenských dejín, ekonómie a veľkého požiaru Londýna.

R. G. Grant

je historik, ktorému vyšlo asi 20 publikácií pre dospelých, no napísal aj veľa dejepisných kníh pre deti. Prispel do mnohých diel s viacerými autormi, ako aj do niekoľkých publikácií o celosvetových dejinách so širokým záberom vrátane *Histórie* (2009) a *History of the World in 1,000 Objects* (*Dejiny sveta v 1 000 objektoch*, 2014). Jeho najnovšou knihou, ktorú napísal samostatne, sú dejiny majákov *Sentinels of the Sea* (*Strážcovia mora*, Thames & Hudson, 2018).

Philip Parker

je špecialista na dejiny stredoveku, medzi ktorého knihy patrí bestseller novín *The Sunday Times The Northmen's Fury: A History of the Viking World* (*Zúrivosť severanov – dejiny vikinského sveta*). Je autorom publikácie *World History* (*DK Eyewitness Companion Guide*) [*Svetové dejiny* (*Sprievodca DK z edície Očiti svedkovia*)] a prispel k častiam viacerých titulov DK o Číne a východnej Ázii vrátane *Battle* (*Bitka*), *History of the World in 1,000 Objects* (*Dejiny sveta v 1 000 objektoch*) a *History of the World Map by Map* (*Dejiny sveta mapa za mapou*).

Sally Reganová

prispela do vyše 20 titulov DK vrátane *Histórie*, *World War II* (*Druhá svetová vojna*) a *The History Book* (*Kniha o dejinách*). Pôsobí aj ako ocenená tvorkyňa dejepisných dokumentárnych filmov pre televíziu Channel 4 a BBC v Spojenom kráľovstve.